

CIRKULÄR

Datum
2019-01-14

Dokument nr
19.01

Vår referens
Henrik Bäckstrand

Ersätter nr
Ange nummer

Till
Klubbar och arbetsplatsombud inom
avtals-område **Utveckling & Tjänster**
Regionkontoren
Facklig Rådgivning
Enheten för Avtal och Politik

Karensdagen ersätts med karensavdrag 1/1-2019

Den tidigare så kallade karensdagen är avskaffad och ersatt med ett så kallat karensavdrag. Anledningen är ändringar i Sjuklönelagen och Socialförsäkringsbalken som trädde i kraft 1 januari 2019. Till följd av lagändringen har förändringar i kollektivavtalen behövt göras, varför förhandlingar med våra arbetsgivarpartier nu genomförts på respektive område.

Bakgrund och aktuell förändring i korthet

Tidigare regelverk med en karens som enbart riktade in sig på den första sjukdagen, gav tyvärr olika utfall för olika grupper på arbetsmarknaden. Arbetstagare med koncentrerad arbetstid kunde förlora en relativt stor del av inkomsten om karensdagen infallit under en dag med ett långt arbetspass. På motsvarande sätt blev inkomstförlusten mindre om arbetstagaren hade ett kort arbetspass inplanerat eller om frånvaron inte var så omfattande under karensdagen.

I det nya regelverket blir karensen mer lika för alla. Istället för karensdag gäller nu ett så kallat karensavdrag som ska motsvara 20% av den genomsnittliga veckoarbetstiden (som beräknas utifrån antalet timmar en genomsnittlig normalvecka utan helgdag).

Förändringen påverkar framförallt anställda med oregelbunden arbetstid, samt när du som arbetstagare sjukskriver dig endast delar av den första sjukdagen och sedan fortsätter att vara sjuk (eller återinsjuknar inom fem kalenderdagar). Se några exempel på nästa sida.

Se även bilagan med förhandlingsprotokoll mellan företrädare för Unionen och Almega. Här framgår vilka paragrafer som ändrats och hur de nya skrivningarna ser ut.

Några exempel på hur förändringen kan påverka

1. En arbetstagare med rätt till sjuklön, arbetar regelbundet 8 timmar om dagen måndag till fredag, det vill säga 40 timmar per helgfri vecka.

Exempel 1A:

Arbetstagaren blir sjuk på måndag morgon och är sjuk hela dagen. Karensavdrag görs med 8 timmar vilket motsvarar 20% av genomsnittlig veckoarbetstid. Därefter sjuklön.

Ingen skillnad mot tidigare.

Exempel 1B:

Arbetstagaren blir sjuk vid lunch på måndagen och är sedan frånvarande under eftermiddagen och hela tisdagen. Karensavdrag görs med 4 timmar på måndagen och 4 timmar på tisdagen vilket sammanlagt blir 8 timmars karensavdrag och 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid.

Därefter sjuklön resterande timmar på tisdagen.

Skillnaden är att tidigare hade endast 4h karens dragits för sjuktimmarna på måndagen (karensdagen), därefter sjuklön hela tisdagen.

2. En arbetstagare med rätt till sjuklön, arbetar oregelbundet enligt följande schema under en vecka:

Måndag 14 timmar

Tisdag 5 timmar

Onsdag 5 timmar

Torsdag 0 timmar

Fredag 6 timmar

Den anställde arbetar alltså denna vecka totalt 30 timmar, vilket också överensstämmer med en genomsnittlig helgfri arbetsvecka för personen (som i detta exempel arbetar deltid, men principen i exemplen gäller även för en heltidsanställd med oregelbunden arbetstid).

Exempel 2A:

Arbetstagaren blir sjuk måndag morgon och arbetar ingenting av sitt långa måndagspass.

Arbetstagaren är dock åter i arbete på tisdagen. Karensavdrag görs för 6 timmar vilket motsvarar 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid. För resterande 8 timmar som tjänstemannen skulle ha arbetat på måndagen utbetalas sjuklön.

Skillnaden mot tidigare är att den anställde som blir sjuk en dag med längre arbetspass än vad som är genomsnittligt, inte längre drabbas av en inkomstförlust på samtliga 14 timmar som denne skulle ha arbetat, utan alltså endast de timmar som är dennes genomsnittliga veckoarbetstid.

Notera att samma princip gäller för en deltidsanställd på t ex 75% (dvs 30h per helgfri vecka) som är ledig en dag i veckan och som arbetar regelbundet 7,5h övriga dagar. Då är det också endast 6h karens som ska dras vid sjukdom en hel dag som skulle ha arbetats eftersom detta motsvarar 20% av en genomsnittlig arbetstidsvecka.

Sista 1,5h utbetalas sedan sjuklön.

Exempel 2B: Arbetstagaren anmäler sig sjuk på tisdagen när denne har ett kortare arbetspass och är fortsatt sjuk även på onsdagen. Karensavdrag görs då med 5 timmar som skulle arbetats på tisdagen, men även för 1 timme av tiden som skulle arbetats på onsdagen. Sammanlagt görs karensavdrag med 6 timmar, vilket motsvarar 20 % av den genomsnittliga veckoarbetstiden. För resterande 4 timmar som tjänstemannen skulle ha arbetat på onsdagen utbetalas sjuklön.

Skillnaden är att tidigare hade endast 5h karens dragits för sjuktimmarna på tisdagen (karensdagen), därefter sjuklön hela onsdagen.

FÖRHANDLINGSPROTOKOLL

Parter   Almega Tjänsteförbunden , bransch Utveckling & Tjänster
                  Unionen

Plats   Per capsulam

Ärende   **Anpassning av sjuklönebestämmelser i mellanvarande kollektivavtal Tjänstemannaavtal Utveckling & Tjänster med anledning av riksdagens beslut om ändrade karensregler i lagen (1991:1047) om sjuklön från och med den 1 januari 2019**

---

§1   Med anledning av riksdagens beslut om ändrade karensregler i lagen (1991:1047) om sjuklön från och med den 1 januari 2019 träffar parterna överenskommelse om att anpassa mellanvarande kollektivavtal för tjänstemän enligt Bilaga. De nya reglerna gäller för sjukfall som inträffar från och med den 1 januari 2019. För sjukfall som inträffat före detta datum gäller nuvarande regler. Vid beräkning av antal tillfällen med avdrag på sjuklönen enligt § 10 mom. 4.1 anmärkning 4 ska ett avdrag för karensdag som har gjorts enligt nuvarande lydelse likställas med ett tillfälle med karensavdrag. Vidare ska karensdag likställas med karensavdrag dels vid återinsjuknande enligt anmärkning 2, dels för den som före ikraftträdandet har fått ett beslut om särskilt högriskskydd enligt anmärkning 1.

Det antecknas att anmärkning 5 inte avser att ändra tidigare praxis om arbetstidens beräkning utan utgör en anpassning till lagens förarbeten om representativ period (Prop. 2017/18:96 sidan 28).

§ 2   I digitala upplagor av kollektivavtalet införs ändringarna per den 1 januari 2019.

§ 3   Förhandlingen förklarades avslutad.

**För Almega Tjänsteförbunden
Utveckling & Tjänster**

För Unionen

Mom4 Sjuklönens storlek

Mom 4:1 Sjukdom t o m 14:e kalenderdagen per sjukperiod

För varje timme en tjänsteman är frånvarande på grund av sjukdom görs sjukavdrag med

- får sjukfrånvaro upp till 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid (karens) i sjukperioden

$$\frac{\text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{genomsnittliga arbetstiden i helgfri vecka}}$$

- får sjukfrånvaro överstigande 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14 i sjukperioden

$$20 \% \times \frac{\text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{genomsnittliga arbetstiden i helgfri vecka}}$$

Om tjänstemannen skulle ha utfört arbete på schemalagd förskjuten arbetstid utges efter karenstid dessutom sjuklön med 80 procent av den skift- eller DB-ersättning som tjänstemannen gått miste om.

Anmärkningar

1. För tjänsteman som enligt försäkringskassans beslut är berättigad till sjuklön utan beaktande av karens om 80 procent under hela sjuklöneperioden görs sjukavdrag enligt vad som gäller för om sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid i den fortsatta sjukperioden.

2. Ny sjukperiod som börjar inom fem kalenderdagar från det att en tidigare sjukperiod avslutats ska betraktas som fortsättning på den tidigare sjukperioden. Det innebär att fortsatt karensavdrag kan behöva göras intill 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid i den fortsatta sjukperioden.

3. Om tjänstemannen under de senaste tolv månaderna haft sammanlagt tio karensavdrag görs sjukavdrag för de första 20 procent av sjukfrånvaron enligt vad som gäller från och med sjukfrånvaro överstigande 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid till och med dag 14.

Till mom. 4.1 fogas följande anmärkningar:

4. Alla karensavdrag som görs enligt mom 4:1 med sammanlagt högst 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid inom samma sjukperiod betraktas som ett tillfälle även om avdragen sker på olika dagar. Av anmärkning 2 ovan framgår att sjukperiod som börjar inom 5 kalenderdagar från att en tidigare sjukperiod upphört ska betraktas som en fortsättning på tidigare sjukperiod.

5. Med tjänstemannens genomsnittliga veckoarbetstid avses veckoarbetstiden i timmar för en normalvecka utan helgdag. För tjänsteman med intermittent eller oregelbunden tjänstgöring beräknas ett snitt över en representativ period.